

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО, ФІНАНСОВОГО ТА
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
/Калинич І.В. /
«30» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІСОВЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність 205 Лісове господарство
Освітня програма Лісове господарство
Статус дисципліни Обов'язкова
Мова навчання українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Лісове право» для здобувачів вищої освіти галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 205 «Лісове господарство» освітньої програми «Лісове господарство».

Розробник: Тернушак Михайло Михайлович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

протокол № 9 від 16 травня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ проф. Карабін Т.О.

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 9 від 16 червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії _____

підпис

прізвище та ініціали

© Тернушак М. М., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи студента – 3	2	2
	Лекції:	
	20	6
	Практичні (семінарські):	
	16	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	54	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Лісове право» як дисципліна в підготовці фахівців лісогосподарського профілю допомагає розширювати світогляд студентів, зокрема, формує концептуальні поняття політики держави (економічної, екологічної та соціальної) у галузі лісових відносин.

Мета курсу — набути студентами знань з історії розвитку лісового права як науково-практичної дисципліни, розуміння її суті, механізмів та інструментів державного регулювання лісових відносин в Україні й за кордоном та їх правових аспектів.

Вивчення цієї дисципліни надає можливості здобувачам бачити та розуміти проблематику процесів лісової політики, її принципи, цілі, завдання та основні компоненти; ознайомлення з елементами лісової політичної суб'єктності, через які відбувається реалізація інтересів щодо лісу; вивчення лісового законодавства, що реалізовано в «Конституції України», «Лісовому кодексі України» та інших законодавчих актах держави; ознайомлення з головними науково-правовими засадами національної лісової політики та міжнародними зобов'язаннями з управління лісами й лісовим господарством, до яких приєдналася держава.

Дисципліна «Лісове право» забезпечує підготовку фахівців, спирає формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти таких знань і умінь:

- здатність на основі досліджень створювати концепцію, розробляти та застосовувати стратегії і тактику вирішення проблем лісової політики;
- вивчення та використання основних правових та політичних теорій, концепцій і принципів, систему інструментів лісового права;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел лісового законодавства України;
- здатність застосовувати знання у практичній сфері стосовно організації та правового регулювання особливостей лісової сертифікації як інструменту лісової політики України;
- здатність аналізувати можливості участі громадськості у процесі прийняття рішень щодо управління лісами та лісовим господарством.

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність виявляти, аналізувати та вирішувати проблеми; ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті; ЗК 8. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК 4 - Здатність до розроблення науково-практичних заходів та стратегічних планів розвитку лісового і мисливського господарства в умовах сталого розвитку, а також економічних, екологічних, соціальних обмежень.
- ФК 5 - Здатність аналізувати і застосовувати міжнародні нормативні акти щодо охорони лісів та мисливської фауни.

- ФК 6 - Здатність здійснювати наукове обґрунтування та відповідність використання екосистемних послуг лісів.

Дисципліна також забезпечить організацію роботи та управління лісгосподарськими виробництвами на підприємствах різного функціонального призначення.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Лісове право» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК 5 «Охорона праці в галузі» ОК 9 «Мисливствознавство».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Лісове господарство» на другому рівні вищої освіти, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
1	2
Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів	(ПРН-7);

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Лісове право»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1	2
Здатність випускника розробляти та впроваджувати наукові і прикладні проекти у сфері лісового господарства, ефективно використовуючи доступні ресурси та враховуючи ризики. Він буде вміти інтегрувати економічні, правові та екологічні аспекти для забезпечення сталого управління лісовими ресурсами.	(ПРН-7);

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- опитування (короткочасне) за пройденими темами навчального матеріалу;
- усний захист практичних робіт;
- робота з інформацією в бібліотеках, в тому числі електронних, виконання розрахункових робіт (самостійна робота).
- тестування при проведенні модульного контролю.

Методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- усні відповіді;
- письмове тестування;
- звіти про виконання практичних робіт;

- презентації на задану тему;
- презентації результатів виконаних завдань;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: захист практичних робіт, тестовий контроль після вивчення кожного розділу навчальної дисципліни.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі тестування.

Розподіл максимальних балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
Модуль 1							
T1	T2	T3	T4	CP	TK	50	100
10	10	10	10	5	5		
Модуль 2							
T5	T6	T7	T8	CP	TK	50	100
10	10	10	10	5	5		

T1, T2 ... – теми практичних робіт, CP – самостійна робота, TK - тестовий контроль після вивчення кожної теми навчальної дисципліни.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	5	40	4	40
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	5	1	5
Самостійна робота	1	5	1	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	15	100	12	100

Критерії оцінювання практичних робіт

За навчальною програмою, засобом поточного контролю усний захист практичних робіт. Оцінювання практичних робіт проводить таким чином: максимальна кількість балів за практичну роботу становить 5 бали, з них, за правильно виконану, вчасно і відповідно оформлену роботу здобувач отримує 2 бал, решту балів здобувач добирає при усному захисті. Критерії оцінювання відповідей на запитання наводиться нижче:

К-сть балів	Критерії
3,0-2,1	Повне засвоєння та суб'єктивне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність
2,0-1,1	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктивне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.
1,0-0	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктивне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів, виконується шляхом написання реферату та опрацюванні питань курсу винесених на самостійне вивчення. Оцінювання останнього, здійснюється при модульному контролі, за якого 40 % тестових запитань становлять питання самостійного вивчення. За своєчасне подання роботи (реферату) на перевірку, здобувач отримує 1 бал; решта балів (макс.: 4 бали) відведена на оцінювання змістовності роботи за такими критеріями:

К-сть балів	Критерії
4,0-3,1	Структура, зміст та оформлення реферату відповідає всім вимогам. Присутня незначна кількість технічних помилок.
3,0-2,1	Структура та зміст реферату відповідає всім вимогам. Присутні нечіткі висновки. Допущено помилки в оформленні та тексті роботи.
2,0-1,1	Структура роботи відповідає вимогам. Недостатнє наповнення змістовної частини. Нелогічні висновки. Допущено помилки в оформленні та тексті роботи.
1,0-0	Структура роботи частково відповідає вимогам. Недостатнє наповнення змістовної частини. Нелогічні або відсутні висновки. Допущено помилки в оформленні та тексті роботи.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Знання здобувачів ступеня магістр з дисциплін оцінюється за такими критеріями:

Оцінку "відмінно" (90-100 балів, A) заслуговує здобувач, який всебічно і глибоко володіє програмовим матеріалом, може аналізувати та синтезувати інформацію, засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою, та може аналізувати інформацію з різних джерел лісового законодавства, здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно актуальних проблем лісової політики та вільно їх висловлювати.

Оцінку "добре" (82-89 балів, B) заслуговує здобувач, який повністю опанував і вільно володіє програмовим матеріалом, має системні знання по тематиці дисципліни, має здатність до самостійного пошуку інформації, засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, та може аналізувати інформацію з різних джерел лісового законодавства, здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно актуальних проблем лісової політики, однак, не в усіх питаннях добирає чітку аргументацію для обґрунтування своєї позиції та думки.

Оцінку "добре" (74-81 бал, C) заслуговує здобувач, який навчальну програму опанував, але є незначні прогалини у знаннях, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію та може продукувати нові думки та ідеї стосовно актуальних проблем лісової політики та застосовувати знання у практичній і професійній діяльності, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку "задовільно" (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який знає основний програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та використання його у майбутній професії, ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою, але допускає помилки при виконанні завдань, хоча при вказівці на помилки, може знайти шляхи їх усунення.

Оцінку "задовільно" (60-63 бали, E) заслуговує здобувач, який володіє основним програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшої практичної діяльності, однак, виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачеві, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачеві, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні репродукування і не може продовжувати навчання за відповідним освітнім рівнем, оскільки не готовий до пошуку, оброблення на аналізу інформації, не може продукувати думки та ідеї.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Семестр 2

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування та реалізації лісового права

Тема 1. Теоретичні засади лісового права.

Тема 2. Предмет та основні категорії лісового права.

Тема 3. Джерела лісового права.

Тема 4. Державне регулювання та управління у сфері лісових відносин.

Змістовий модуль 2. Лісова політика щодо управління лісами на засадах сталого розвитку

Тема 5. Права на ліси.

Тема 6. Організація та ведення лісового господарства.

Тема 7. Відповідальність за порушення лісового законодавства.

Тема 8. Міжнародні відносини у сфері лісового господарства.

6.2. Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин – 90					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування та реалізації лісового права						
Тема 1. Теоретичні засади лісового права	12	2	2			8
Тема 2. Предмет та основні категорії лісового права	10	2	2			6
Тема 3. Джерела лісового права	14	4	2			8
Тема 4. Державне регулювання та управління у сфері лісових відносин	10	2	2			6
Разом за модулем 1	46	10	8			28

Змістовий модуль 2. Лісова політика щодо управління лісами на засадах сталого розвитку						
Тема 5. Права на ліси	10	2	2			6
Тема 6. Організація та ведення лісового господарства	10	2	2			6
Тема 7. Відповідальність за порушення лісового законодавства	14	4	2			8
Тема 8. Міжнародні відносини у сфері лісового господарства	10	2	2			6
Разом за модулем 2	44	10	8			26
Разом за семестр	90	20	16			54

Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин – 90					
	Форма навчання: заочна					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування та реалізації лісового права						
Тема 1. Теоретичні засади лісового права	11,5	1	0,5			10
Тема 2. Предмет та основні категорії лісового права	11	0,5	0,5			10
Тема 3. Джерела лісового права	11,5	1	0,5			10
Тема 4. Державне регулювання та управління у сфері лісових відносин	11	0,5	0,5			10
Разом за модулем 1	45	3	2			40
Змістовий модуль 2. Лісова політика щодо управління лісами на засадах сталого розвитку						
Тема 5. Права на ліси	11	0,5	0,5			10
Тема 6. Організація та ведення лісового господарства	11	0,5	0,5			10
Тема 7. Відповідальність за порушення лісового законодавства	11,5	1	0,5			10
Тема 8. Міжнародні відносини у сфері лісового господарства	11,5	1	0,5			10
Разом за модулем 2	45	3	2			40
Разом за семестр	90	6	4			80

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретичні засади лісового права	2	0,5
2	Предмет та основні категорії лісового права	2	0,5
3	Джерела лісового права	2	0,5
4	Державне регулювання та управління у сфері лісових відносин	2	0,5
5	Права на ліси	2	0,5
6	Організація та ведення лісового господарства	2	0,5
7	Відповідальність за порушення лісового законодавства	2	0,5
8	Міжнародні відносини у сфері лісового господарства	2	0,5
Разом		16	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
1	Теоретичні засади лісового права	8	10
2	Предмет, принципи, компоненти та цілі лісового права	6	10
3	Інструменти лісового права	8	10
4	Роль і функції держави в реалізації лісової політики	6	10
5	“Сталий розвиток” та принципи управління лісами	6	10
6	Пріоритети лісового права України	6	10
7	Лісова сертифікація як ринковий інструмент лісової політики	8	10
8	Участь громадськості у процесі прийняття рішень щодо управління лісами та лісовим господарством	6	10
Разом		54	80

6.5 Перелік підсумкових завдань

1. Місце лісового права в системі екологічного права України.
2. Джерела лісового права.
3. Лісовий кодекс як основне джерело лісового права: характеристика та зміст.
4. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища": характеристика та зміст.
5. Система лісового права.
6. Юридичний зміст поняття «ліс».
7. Категорії лісів.
8. Лісовий фонд України як об'єкт лісових відносин.
9. Лісові ресурси як об'єкт використання.
10. Поняття та види лісових відносин.

11. Право державної власності на ліси.
12. Суб'єкти права постійного користування лісами.
13. Права та обов'язки лісокористувачів.
14. Поняття та зміст лісовпорядкування.
15. Реалізації права постійного користування лісами.
16. Реалізації права тимчасового користування лісами.
17. Правове регулювання заготівлі деревини.
18. Завдання управління у сфері лісових відносин.
19. Суб'єкти та порядок охорони лісів.
20. Ведення обліку лісів.
21. Відповідальність за порушення лісового законодавства.
22. Кримінальна відповідальність за порушення лісового законодавства.
23. Адміністративна відповідальність за порушення лісового законодавства.
24. Правовий статус Держлісагенства України.
25. Правовий статус лісової охорони.
26. Порядок спеціального використання лісових ресурсів.
27. Порядок видачі спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів.
28. Порядок заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічних лісових користувань в лісах України.
29. Правила заготівлі живиці в лісах України.
30. Правила поліпшення якісного складу лісів.
31. Правила рубок головного користування.
32. Такси для обчислення розміру шкоди заподіяної лісу.
33. Санітарні правила в лісах України.
34. Правила пожежної безпеки в лісах України
35. Компенсація за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України.
36. Які міжнародні угоди та процеси лежать в основі формулювання стратегічних пріоритетів лісової політики України?
37. Назвіть та коротко охарактеризуйте основні стратегічні пріоритети лісової політики України.
38. Розкрийте зміст стратегічного пріоритету лісової політики України "Формулювання і реалізація парадигми сталого управління лісами".
39. Розкрийте зміст стратегічного пріоритету лісової політики України "Стале, раціональне та багатоцільове використання лісових ресурсів".
40. Розкрийте зміст стратегічного пріоритету "Розширене відтворення лісових ресурсів".
41. Розкрийте зміст стратегічного пріоритету лісової політики України "Збереження та відтворення біорізноманіття лісових екосистем".
42. Розкрийте зміст стратегічного пріоритету лісової політики України "Підвищення захисних та соціальних функцій лісових екосистем".
43. Розкрийте зміст стратегічного пріоритету лісової політики України "Розвиток економічних відносин у лісовому секторі".
44. Назвіть основні групи проблем перехідного періоду лісового сектора економіки України та дайте їм коротку характеристику.
45. Розкрийте зміст правових проблем перехідного періоду лісового сектора економіки України.
46. Розкрийте зміст лісівничо-екологічних проблем перехідного періоду лісового сектора економіки України.
47. Розкрийте зміст економічних проблем перехідного періоду лісового сектора економіки України.
48. Розкрийте зміст соціальних проблем перехідного періоду лісового сектора економіки України.

49. У чому суть міжнародних ініціатив з формування глобальної екологічної політики?
50. Яка роль конференції UNCED в Ріо-де-Жанейро (1992) у вирішенні проблем глобальної екологічної політики?
51. Які основні документи прийняті на конференції UNCED в Ріо-де-Жанейро (1992)?
52. Коротко розкрийте зміст “Декларації Конференції ООН з довкілля та розвитку”.
53. Коротко розкрийте зміст “Порядку денного на XXI століття”.
54. Коротко розкрийте зміст “Рамкової конвенції ООН про зміни клімату”.
55. Коротко розкрийте зміст “Киотського протоколу до Рамкової Конвенції ООН про зміни клімату” (1997).
56. Розкрийте тематику міжнародних ініціатив щодо захисту лісів Європи.
57. Назвіть та коротко охарактеризуйте основні законодавчі акти з екологічної політики України.
58. Назвіть основні передумови виникнення лісової сертифікації.
59. Дайте визначення та розкрийте зміст лісової сертифікації.
60. Назвіть основні схеми сертифікації лісів та дайте їхню коротку порівняльну характеристику.
61. Які передумови та перспективи сертифікації лісів в Україні?
62. Охарактеризуйте діяльність державних органів управління лісами України щодо налагодження ефективної співпраці з громадськістю.
63. Охарактеризуйте досвід громадського лісогосподарювання у різних країнах світу.
64. Охарактеризуйте основні положення діяльності громадських рад при органах державної влади.
65. На чому базуються основи формування лісової політики європейських країн?
66. Які основні еколого-економічні чинники впливають на формування лісової політики європейських країн?

7. РЕКОМЕНДОВАНІ БАЗОВІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Конституція України № 254к/96-ВР від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Лісовий Кодекс України № 3853-12 від 21.01.94 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 17. ст. 99. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
3. Земельний кодекс України № 2768-III від 25.10.2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3. ст. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
4. Про рослинний світ: Закон України № 591-XIV від 9.04.1999 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 22-23. ст. 198. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>
5. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України № 1268-XII від 26.06.91 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. ст. 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
6. Екологічне право України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред.. Каракаша І.І. Одеса: Фенікс, 2012. 788 с.
7. Природноресурсове право України : Навч. посіб. / За ред. І. І. Каракаша. Київ: Істина, 2005. 376 с.
8. Дейнека А.М. Лісове господарство: еколого-економічні засади розвитку. Київ. Знання, 2009. 350 с.
9. Синякевич І.М. Лісова політика: теорія і практика / І.М. Синякевич, І.П. Соловій, О.В. Врублевська та ін. Львів: ЛА "Піраміда", 2008. 612 с.
10. Синякевич І. М. Лісова політика: Підруч. Львів : ЗУКЦ, 2005. 224 с.
11. Петров В.Н. Лесная политика и охрана лесов. Санкт-Петербург: Наука, 1998. 253 с.
12. Інституційна розбудова лісової сертифікації в Україні / П.В. Кравець, П.І. Лакида, Є.О. Кременецька та ін; Київ: ННЦ ІАЕ, 2009. 250 с.
13. Лакида П.І., Кравець П.В. Лісова політика України в перехідний період: проблеми та стратегія / Аграрна наука і освіта. Київ: НАУ, 2001. Т. 2. №1-2. С. 95-99.
14. Матеріали науково-практичного семінару "Удосконалення доступу до інформації та участі громадськості в управлінні лісовим господарством" (Київ, 24 жовтня 2010 р.) // URL: <http://www.fleg.org.ua>.
15. Організація роботи з громадськістю у лісовому господарстві: Метод. посіб. Київ: Атіка, 2008. 140 с.
16. Петров А.П., Мамаев Б.М., Тепляков В.К., Щетинский Е.А. Государственное управление лесным хозяйством: Учебное пособие. Москва: ВНИИЦлесресурс, 1997. 304 с.
17. Петров В.Н. Концептуальные основы национальной лесной политики // Woodbusiness. 1999. № 3. С.10-14.
18. Підліснюк В. Сталий розвиток суспільства: 25 запитань та відповідей. Тлумачний посібник. Київ: Поліграф-експрес, 2001. 28 с.
19. Поляков М.О. Права власності як засіб лісової політики / Науковий вісник НАУ. 36. наук. праць. Київ: НАУ, 2000. №25. С. 88-94.
20. Самоплавський В.І. Лісове господарство України на зламі тисячоліть / Науковий вісник НАУ. 36. наук. праць. Київ: НАУ, 2000. №25. С. 11-19.
21. Синякевич І. Економіка лісокористування: Навч. підруч. Львів: УкрЛДТУ, 2000. 396 с.
22. Як громади управляють лісами. Досвід громадського лісогосподарювання у різних країнах світу. Львів : ТОК "Галицька видавнича спілка". 63 с.